

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๕๕

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาหรือสาขาวิชาเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำไปจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรและจัดการเรียนการสอน เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตในสาขาหรือสาขาวิชาของแต่ละระดับคุณวุฒิมีมาตรฐานใกล้เคียงกัน จึงจำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘ และมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๕ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ การจัดการศึกษาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ ต้องมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่า “มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๕”

ข้อ ๒ การจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ ต้องมุ่งให้เกิดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต โดยมีหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และองค์ประกอบอื่น ๆ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ที่แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๓ สถาบันอุดมศึกษาใด จัดการศึกษาในหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ อยู่ในวันที่ประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ ต้องปรับปรุงหลักสูตรให้เป็นไปตามประกาศนี้ภายในปีการศึกษา ๒๕๕๕

ข้อ ๔ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ข้างต้นได้ หรือมีความจำเป็นต้องปฏิบัติ นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในประกาศนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการการอุดมศึกษาที่จะพิจารณา และให้ถือคำวินิจฉัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษานั้นเป็นที่สุด

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

ศาสตราจารย์สุชาติ ชาติดำรงเวช

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๕๕

เอกสารแนบท้าย
ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๕๕

มาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๕๕

๑. ชื่อสาขา และสาขาวิชา

ชื่อสาขา

พยาบาลศาสตร์

Nursing Science

ชื่อสาขาวิชา

๑.๑ ปริญญาโท

๑.๑.๑ การพยาบาลผู้ใหญ่

๑.๑.๒ การพยาบาลเด็ก

๑.๑.๓ การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต

๑.๑.๔ การพยาบาลผู้สูงอายุ

๑.๑.๕ การผดุงครรภ์

๑.๑.๖ การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน

๑.๑.๗ การพยาบาลผู้ป่วยโรคติดเชื้อและการควบคุมการติดเชื้อ

๑.๑.๘ การบริหารการพยาบาล

๑.๑.๙ การพยาบาลสาขาอื่นๆ

๑.๒ ปริญญาเอก

พยาบาลศาสตร์

Nursing Science

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

๒.๑ ปริญญาโท

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

ชื่อย่อปริญญา พย.ม. (ชื่อสาขาวิชาเป็นภาษาไทย)

Master of Nursing Science

ชื่อย่อปริญญา M.N.S. (ชื่อสาขาวิชาเป็นภาษาอังกฤษ)

๒.๒ ปริญญาเอก

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์)

Doctor of Philosophy (Nursing Science)

ชื่อย่อปริญญา

ปร.ด. (พยาบาลศาสตร์)

Ph.D. (Nursing Science)

๓. ลักษณะของสาขา

พยาบาลศาสตร์เป็นศาสตร์ของการปฏิบัติการพยาบาล ที่ปฏิบัติกับชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ทุกวัย ทั้งบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน และชุมชน ในทุกภาวะสุขภาพ โดยบูรณาการความรู้เชิงประจักษ์จากศาสตร์ทางการพยาบาล ศาสตร์ทางการแพทย์ ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง งานวิจัย จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ศิลปะการพยาบาล และประสบการณ์ บนพื้นฐานของสัมพันธภาพที่เอื้ออาทร เพื่อการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันความเจ็บป่วยและการบาดเจ็บ การฟื้นฟูสภาพ การดูแลรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วยและผู้พิการ ตลอดจนผู้ที่อยู่ในวาระสุดท้ายของชีวิต การพยาบาลยังรวมถึงการปกป้องสิทธิประโยชน์ของผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการ และการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย การให้ความรู้ และคำปรึกษาแก่ผู้ป่วยและประชาชน การเสริมสร้างพลังเพื่อให้ผู้ป่วย ครอบครัว และชุมชนสามารถดูแลตนเองและพึ่งพากันเอง รวมทั้งสามารถปรับตัวอยู่กับภาวะเจ็บป่วยและข้อจำกัดได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ การพัฒนาศาสตร์ทางการพยาบาลจำเป็นต้องทำการวิจัยเพื่อให้เกิดคุณภาพบริการที่ดีที่สุด ให้ประชาชนทุกคนเข้าถึงบริการสุขภาพที่มีคุณภาพ การพยาบาลมีสาขาวิชาต่างๆ เช่น การพยาบาลผู้ใหญ่หรือการพยาบาลอายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์ การพยาบาลเด็ก การพยาบาลผู้สูงอายุ การพยาบาลจิตเวชและสุขภาพจิต การผดุงครรภ์ การพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน การพยาบาลผู้ป่วยโรคติดเชื้อและการควบคุมการติดเชื้อ การพยาบาลด้านการให้ยาระงับความรู้สึก เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีแขนงย่อยในแต่ละสาขา เช่น การพยาบาลผู้ป่วยโรคเรื้อรังและความพิการ การพยาบาลผู้ป่วยโรคมะเร็ง การพยาบาลภาวะวิกฤตและเฉียบพลัน การพยาบาลภาวะฉุกเฉิน การพยาบาลผู้บาดเจ็บและสาธารณสุข เป็นต้น

๔. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

๔.๑ ปริญญาโท

- ๑) มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถเป็นผู้ชี้้นำความถูกต้องและสื่อความคิดที่ต้งามให้กับสังคม และมีทักษะการตัดสินใจเชิงจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาล
- ๒) มีความรอบรู้ในเนื้อหาสาระของศาสตร์ทางการพยาบาลและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการพยาบาลสาขาวิชาเฉพาะ หรือการบริหารจัดการ
- ๓) มีความสามารถบูรณาการศาสตร์ทางการพยาบาล ศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และหลักฐานเชิงประจักษ์ในการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชาหรือการบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในกรอบจรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมาย
- ๔) มีความรับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างแข็งขันและต่อเนื่อง
- ๕) มีภาวะผู้นำ สามารถบริหารจัดการ และสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ รวมทั้งสนับสนุนผู้อื่นให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
- ๖) สามารถทำการวิจัยหรือโครงการเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาลในสาขาวิชาเฉพาะ ตลอดจนเผยแพร่ผลการวิจัยอย่างมีมาตรฐาน
- ๗) มีความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและสร้างสรรค์รูปแบบ หรือวิธีแก้ไข ปัญหาทางการพยาบาลที่ซับซ้อนในสาขาวิชาเฉพาะ
- ๘) มีทักษะในการทำงานเป็นทีมและการร่วมมือกับทีมสุขภาพและผู้เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาสุขภาพของผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการในสาขาวิชาที่ศึกษา

๔.๒ ปริญญาเอก

- ๑) สามารถกำหนดปัญหาการวิจัยที่สอดคล้องกับปัญหา/สถานการณ์ทางด้านสุขภาพหรือการพยาบาลโดยใช้กระบวนการวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ
- ๒) สามารถทำการวิจัยที่สร้างความรู้ใหม่ และเผยแพร่ความรู้ใหม่ในระดับสากล
- ๓) มีภาวะผู้นำในทางวิชาการและวิชาชีพ สามารถชี้้นำความถูกต้องและนำการเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพและวิชาชีพการพยาบาล
- ๔) มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถจัดการปัญหาทางจริยธรรมที่ซับซ้อนทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ
- ๕) สามารถอุทิศตนเพื่อพัฒนาวิชาชีพและสังคม

๕. มาตรฐานผลการเรียนรู้

๕.๑ ปริญญาโท

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาโท สาขาพยาบาลศาสตร์ ยึดผลลัพธ์การเรียนรู้เป็นฐานในการดำเนินการหลักสูตร สาขาพยาบาลศาสตร์ จึงได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับปริญญาโทไว้ ๕ ด้าน ซึ่งสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์ ดังนี้

๕.๑.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- ๑) สามารถให้เหตุผลและตัดสินใจจริยธรรมในการปฏิบัติการพยาบาล
- ๒) สามารถจัดการปัญหาทางจริยธรรมและข้อโต้แย้งโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อผู้อื่น
- ๓) มีจริยธรรมในการทำวิจัยและงานวิชาการ
- ๔) เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้มีจรรยาบรรณวิชาชีพในการปฏิบัติการพยาบาล
- ๕) ชี้้นำความถูกต้อง หยิบยกปัญหาจริยธรรมเพื่อให้เกิดการแก้ไข และสื่อความคิดที่ดีงามให้กับสังคม
- ๖) สามารถปกป้องสิทธิของผู้ป่วย หรือผู้ใช้บริการสุขภาพ

๕.๑.๒ ด้านความรู้

๑) มีความรอบรู้ ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในเนื้อหาสาระของศาสตร์ทางการพยาบาลและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ และการปฏิบัติทางการพยาบาลอย่างเป็นองค์รวม

- ๒) มีความรู้ทางวิทยาการที่ทันสมัยในการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชาที่ศึกษาอย่างลึกซึ้ง
- ๓) สามารถใช้ผลการวิจัยในการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา
- ๔) สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในเรื่องต่างวัฒนธรรม ในการให้การพยาบาลผู้ป่วยและผู้ใช้บริการ

๕.๑.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

๑) สามารถวิเคราะห์ และสังเคราะห์ความรู้จากศาสตร์ทางการพยาบาลและศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา

๒) สามารถบูรณาการความรู้จากทฤษฎีทางการพยาบาลศาสตร์อื่นที่เกี่ยวข้องและหลักฐานเชิงประจักษ์ในการให้การพยาบาลผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการอย่างเป็นองค์รวมหรือการบริหารจัดการ

๓) สามารถคัดกรองสาระความรู้เพื่อการสอน หรือจัดให้มีการเรียนรู้ หรือให้คำปรึกษาแก่ผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการ ญาติผู้ดูแล บุคลากรทางการพยาบาล ผู้ร่วมทีมสุขภาพอื่นๆ และประชาชนทั่วไป

๔) มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา และสร้างสรรค์รูปแบบ/นวัตกรรม/แนวปฏิบัติในการดูแลผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการ

๕) สามารถวิเคราะห์ และแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนของผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการได้อย่างสร้างสรรค์

๖) สามารถดำเนินการโครงการสำคัญ หรือโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการพยาบาล

๗) สามารถวิเคราะห์และคาดการณ์ประเด็นและแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของความรู้และการปฏิบัติการพยาบาลในสาขาวิชาเฉพาะ

๕.๑.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๑) มีความสามารถในการสร้างและรักษาสัมพันธ์ภาพเชิงบ่าบัดโดยการมีส่วนร่วมของผู้ป่วยหรือผู้ใช้บริการทั้งระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชนเพื่อบรรลุผลลัพธ์ที่คาดหวัง

๒) มีความสามารถในการบริหารจัดการ แก้ปัญหาที่ยุ่งยากซับซ้อนได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์

๓) มีความรับผิดชอบในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง รวมทั้งวิชาชีพและสังคมได้อย่างต่อเนื่อง

๔) แสดงออกซึ่งทักษะการเป็นผู้นำได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสและสถานการณ์เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานของกลุ่ม

๕) ประสานงานและร่วมทำงานเป็นทีมกับสหสาขาวิชาชีพ/เครือข่ายต่างๆ เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ที่คาดหวัง

๕.๑.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) สามารถคัดกรองข้อมูลเชิงปริมาณและสถิติเพื่อนำมาใช้ ศึกษาค้นคว้า สรุปและเสนอแนะการแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้านสุขภาพและการพยาบาล

๒) สามารถสื่อสารข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงวิชาการและวิชาชีพรวมถึงชุมชนทั่วไป

๓) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการศึกษาด้วยตนเอง สื่อสารข้อมูลสารสนเทศและผลการศึกษาค้นคว้าต่อนักวิชาการและสาธารณชน โดยผ่านช่องทางต่างๆ รวมถึงสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการและวิชาชีพที่มีมาตรฐาน

๕.๒ ปริญญาเอก

สาขาพยาบาลศาสตร์ ได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ระดับปริญญาเอก สาขาพยาบาลศาสตร์ ๕ ด้าน ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขาพยาบาลศาสตร์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

๕.๒.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑) สามารถจัดการปัญหาทางจริยธรรมที่ซับซ้อนทางวิชาการหรือวิชาชีพอย่างผู้รู้ ด้วยหลักการที่มีเหตุผลและค่านิยมที่ดีงาม โดยปราศจากอคติและคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อผู้อื่น

๒) เป็นผู้นำในการหยิบยกและแก้ปัญหาจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อให้เกิดการทบทวนและแก้ไข

๓) แสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการส่งเสริมให้มีการประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพและในสังคม

๔) ตระหนักถึงความสำคัญในการอุทิศตนและเป็นผู้นำเพื่อการพัฒนาวิชาชีพและสังคม

๕.๒.๒ ด้านความรู้

๑) มีความเข้าใจถ่องแท้และลึกซึ้งในศาสตร์ทางการพยาบาล

๒) มีความรู้ที่ทันสมัยในวิวัฒนาการของศาสตร์ทางการแพทย์ รวมทั้งสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ประเด็นปัญหาสำคัญที่เป็นอยู่ และแนวโน้มในอนาคต

๓) มีความสามารถในการทำการวิจัยเพื่อสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ และเผยแพร่ความรู้ใหม่ในระดับสากล

๔) ประยุกต์ความรู้ในเทคนิคการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาข้อสรุปให้เป็นที่ยอมรับในสาขาพยาบาลศาสตร์

๕) สามารถวิเคราะห์วิจารณ์ได้อย่างถ่องแท้และกว้างขวางเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของความรู้ และแนวปฏิบัติในวิชาชีพการพยาบาลทั้งในระดับชาติและระดับสากล

๕.๒.๓ ด้านทักษะทางปัญญา

๑) สามารถประเมินและสร้างสรรค์ความรู้ใหม่จากผลงานการวิจัยและทฤษฎี โดยบูรณาการแนวความคิดต่างๆ ทั้งในศาสตร์ทางการแพทย์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

๒) สามารถพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้วยวิธีการใหม่ๆ ได้อย่างสร้างสรรค์โดยใช้ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและเทคนิคการแสวงหาคำรู้ ในประเด็นและปัญหาสำคัญในวิชาชีพการพยาบาล

๓) สามารถออกแบบและดำเนินการโครงการวิจัยที่สำคัญในเรื่องที่ซับซ้อนที่เกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาสุขภาพ คุณภาพชีวิตของประชาชน และวิชาชีพ

๕.๒.๔ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

๑) มีความสามารถสูงในการแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ทางวิชาการและวิชาชีพการพยาบาล และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น

๒) วางแผนในการปรับปรุงตนเองและองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) สร้างปฏิสัมพันธ์ในกิจกรรมกลุ่มอย่างสร้างสรรค์ และแสดงออกถึงความโดดเด่นในการเป็นผู้นำในทางวิชาการ วิชาชีพการพยาบาลและสังคม

๕.๒.๕ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

๑) มีความสามารถคัดกรองข้อมูลเชิงตัวเลขและสถิติเพื่อนำมาใช้ศึกษาค้นคว้า สรุปและเสนอแนะการแก้ไขปัญหาที่สำคัญและซับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพ และวิชาชีพการพยาบาล

๒) สามารถสื่อสารข้อมูลที่ซับซ้อนอย่างมีประสิทธิภาพเหมาะสมกับกลุ่มบุคคลต่างๆ ทั้งในวงวิชาการและวิชาชีพ รวมถึงชุมชนทั่วไป

๓) นำเสนอรายงานทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและผ่านสิ่งตีพิมพ์ทางวิชาการและวิชาชีพอย่างมีมาตรฐาน ทั้งในระดับชาติและระดับสากล

๖. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

สภาการพยาบาล

๗. โครงสร้างหลักสูตร

๗.๑ ปริญญาโท

โครงสร้างของหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

จำนวนหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

๗.๑.๑ แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยโดยการทำวิทยานิพนธ์ และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม มีโครงสร้างหลักสูตรดังนี้

- ๑) วิชาแกนของมหาบัณฑิต จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต
- ๒) วิชาเฉพาะสาขาวิชา ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต
- ๓) วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต
- ๔) วิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

๗.๑.๒ แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชาโดยเพิ่มเติมรายวิชาทางการพยาบาล ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สำหรับผู้ปฏิบัติการพยาบาลที่ต้องการพัฒนาตนเองให้มีสมรรถนะทางการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา มีโครงสร้างหลักสูตรดังนี้

- ๑) วิชาแกนของมหาบัณฑิต จำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต
- ๒) วิชาเฉพาะสาขาวิชา ไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต
- ๓) วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต
- ๔) สารนิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๗.๒ ปริญญาเอก

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (พยาบาลศาสตร์) มีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

๗.๒.๑ แบบ ๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ โดยมีจำนวนหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต สถาบันการศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันการศึกษากำหนด โดยไม่นับหน่วยกิต ผู้เข้าศึกษาในโปรแกรมนี้ต้องมีวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโท

๗.๒.๒ แบบ ๒ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม

แบบ ๒.๑ ผู้ที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และเรียนรายวิชา จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิต

แบบ ๒.๒ ผู้ที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต และเรียนรายวิชา จำนวนไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต

๘. เนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตร

๘.๑ ปริญญาโท

๘.๑.๑ แผน ก

วิชาแกนของมหาบัณฑิต ประกอบด้วยเนื้อหาอย่างน้อย ต่อไปนี้

นโยบายและระบบสุขภาพ ปัจจัยที่กระทบกับระบบสุขภาพ การพัฒนาภาวะการเป็นผู้นำทางการพยาบาล กฎหมายและจริยธรรม การวิจัยและการใช้ผลการวิจัย สถิติ ทฤษฎีและแนวคิดทางการพยาบาล

วิชาเฉพาะสาขาวิชา ประกอบด้วยเนื้อหาอย่างน้อย ต่อไปนี้

การประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงเฉพาะสาขาวิชาที่กำหนดในหลักสูตร วิทยาศาสตร์สุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา การพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา การปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา

สำหรับสาขาวิชาบริหารการพยาบาล ให้มีเนื้อหาน้อยต่อไป

การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสุขภาพ องค์กรสุขภาพและองค์กรทางการแพทย์ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ทางสุขภาพและการพยาบาล การจัดการสุขภาพในองค์กรสุขภาพ สารสนเทศทางสุขภาพ ปฏิบัติการบริหารองค์กรทางสุขภาพและการพยาบาล

วิชาเลือก เลือกจากเนื้อหาต่อไปนี้

แนวคิด ทฤษฎีและการพัฒนาบทบาทของผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง หรือการสอนทางการพยาบาล หรือการบริหารการพยาบาล หรืออื่นๆ ที่เป็นจุดเน้นของหลักสูตรหรืออัตลักษณ์ที่สถาบันการศึกษากำหนด

สำหรับสาขาวิชาบริหารการพยาบาล ให้เลือกการพยาบาลในคลินิกเฉพาะสาขาวิชาที่เลือกสรร

วิทยานิพนธ์ เป็นการทําวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชาที่กำหนดในหลักสูตร เพื่อการพัฒนาคุณภาพของการปฏิบัติการพยาบาล โดยใช้กระบวนการวิจัยที่เชื่อถือได้ ผลการวิจัยสามารถตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่มีชื่ออยู่ในรายการของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre) เป็นอย่างน้อย

๘.๑.๒ แผน ข

วิชาแกนของมหาบัณฑิต ประกอบด้วยเนื้อหาน้อยต่อไป

นโยบายและระบบสุขภาพ ปัจจัยที่กระทบกับระบบสุขภาพ การพัฒนาภาวะการเป็นผู้นำทางการพยาบาล กฎหมายและจริยธรรม การวิจัยและการใช้ผลการวิจัย สถิติ ทฤษฎี และแนวคิดทางการพยาบาล

วิชาเฉพาะสาขาวิชา ประกอบด้วยเนื้อหาน้อยต่อไป

การประเมินภาวะสุขภาพขั้นสูงเฉพาะสาขาวิชาที่ตรงกับหลักสูตร วิทยาศาสตร์สุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา การพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา ปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา ทั้งนี้ วิชาการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา ต้องมีจำนวนหน่วยกิตทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ มากกว่าการศึกษารายวิชาการพยาบาลในหลักสูตรแผน ก

สำหรับสาขาวิชาบริหารการพยาบาล ให้มีเนื้อหาน้อยต่อไป

การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายด้านสุขภาพ องค์กรสุขภาพและองค์กรทางการแพทย์ การบริหารทรัพยากรทางสุขภาพและการพยาบาล การจัดการสุขภาพในองค์กรสุขภาพ สารสนเทศทางสุขภาพ ปฏิบัติการบริหารองค์กรทางการแพทย์ และสัมมนาการบริหารการพยาบาล

วิชาเลือก เลือกจากเนื้อหาต่อไปนี้

แนวคิด ทฤษฎีและการพัฒนาบทบาทของผู้ปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูง หรือ การสอนทางการพยาบาล หรือการบริหารการพยาบาลหรืออื่นๆ ตามจุดเน้นของหลักสูตร หรือสะท้อนอัตลักษณ์ของสถาบันการศึกษา

สำหรับสาขาวิชาบริหารการพยาบาล ให้เลือกการพยาบาลในคลินิกสาขาวิชาเฉพาะที่เลือกสรร

สารนิพนธ์ เป็นการทําโครงการเพื่อปรับปรุงคุณภาพการพยาบาล โดยใช้กระบวนการที่เชื่อถือได้ เช่น การพัฒนาแนวปฏิบัติใหม่ทางคลินิก การศึกษาความเป็นไปได้ในการนำแนวปฏิบัติทางคลินิกที่พัฒนาใหม่ไปใช้อย่างเป็นระบบ การสร้างสื่อการสอนสำหรับผู้ป่วยและทดลองปฏิบัติอย่างมีมาตรฐาน หรือ การทำกรณีศึกษาองค์กรสุขภาพ/ผู้ป่วยเฉพาะปัญหาสุขภาพเพื่อความรู้ใหม่ หรือเพื่อแก้ไขปัญหาทางการพยาบาล

๘.๒ ปริญญาเอก

๘.๒.๑ วิชาแกน ประกอบด้วยเนื้อหาอย่างน้อยต่อไปนี้

ปรัชญาวิทยาศาสตร์และปรัชญาพยาบาลศาสตร์ การพัฒนาศาสตร์ทางการพยาบาล การวิจัยขั้นสูง (เชิงปริมาณและ/หรือเชิงคุณภาพขึ้นอยู่กับจุดเน้นของสถาบันการศึกษา) สถิติขั้นสูงระบบสุขภาพและการพัฒนาวิชาชีพ/นโยบายและระบบสุขภาพ/ภาวะผู้นำ

๘.๒.๒ วิชาเลือก

นักศึกษาสามารถเลือกเรียนในเนื้อหาสาระของรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อคุณลักษณะบัณฑิตของนักศึกษา ทั้งในกลุ่มเนื้อหา และระเบียบวิธีวิจัย โดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

๘.๒.๓ วิทยานิพนธ์

๑) เป็นวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงและก่อให้เกิดความรู้ใหม่และเกิดความก้าวหน้าต่อวิชาชีพการพยาบาล

๒) มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้องและเป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ผลการวิจัยเชื่อถือได้

๓) ใช้ภาษาเชิงวิชาการที่ถูกต้อง เหมาะสม

๔) มีการอ้างอิงอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและหลักจริยธรรม

๕) มีการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๘.๒.๔ การเพิ่มพูนประสบการณ์วิจัย

ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดกิจกรรมการเพิ่มพูนประสบการณ์การวิจัยให้เหมาะสมกับผู้เข้าศึกษา และแผนการศึกษา ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่า ๒๔๐ ชั่วโมง สำหรับแบบ ๑ และไม่ต่ำกว่า ๑๘๐ ชั่วโมง สำหรับแบบ ๒.๑ และแบบ ๒.๒

๙. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

๙.๑ กลยุทธ์การสอน

ปริญญาโท

จัดการเรียนการสอนโดยเน้นการเรียนรู้ในผู้ใหญ่ โดยให้ผู้เรียนมีการชี้แนะ กำกับกับการเรียนรู้ และศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และมุ่งมั่นในผลสำเร็จการเรียนรู้ตลอดกระบวนการเรียนการสอน ส่งเสริมวิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับผลการเรียนรู้รายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน จัดให้ผู้เรียนบูรณาการประสบการณ์ แนวคิด ทฤษฎีทางการพยาบาลศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง และหลักฐานเชิงประจักษ์ในการให้บริการในสถานการณ์จริงแก่ผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการที่มีปัญหาสุขภาพซับซ้อน หรือปัญหาสุขภาพที่สำคัญของชุมชน รวมถึงการนิเทศบุคลากรทางการพยาบาล

ปริญญาเอก

จัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนมีการชี้แนะ การควบคุมตนเอง และการสังเคราะห์ความรู้ โดยมุ่งมั่นในผลสำเร็จตลอดกระบวนการเรียนการสอน มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสืบค้นความรู้ต่างๆ ที่ทันสมัย เน้นวิธีการเรียนการสอนแบบสัมมนา การศึกษา และวิจัย อย่างเป็นอิสระ เพื่อที่จะก้าวไปสู่การเป็นนักวิจัยและนักวิชาการที่มีคุณภาพระดับสากล

๙.๒ กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ ยึดผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาผลการเรียนรู้เป็นสำคัญ ใช้วิธีการการประเมินเชิงพัฒนา โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมิน ให้โอกาสได้สะท้อนคิดจากการเรียนรู้และการพัฒนาของตนเอง ผลการเรียนรู้ นำสู่การพัฒนาความก้าวหน้า ในด้านวิชาการและการวิจัย เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง

๑๐. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

สถาบันการศึกษาต้องกำหนดให้มีระบบและกลไกการทวนสอบเพื่อยืนยันว่าผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษาทุกคน มีผลการเรียนรู้ครบทุกด้านตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์เป็นอย่างน้อย โดยจัดทำการทวนสอบในระดับรายวิชา (ถ้ามี) และระดับหลักสูตร เมื่อได้ดำเนินการทวนสอบแล้ว ให้จัดทำรายงานผลการทวนสอบเพื่อเป็นหลักฐานการบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ และจัดทำแผนการปรับปรุงการประเมินผลการเรียนรู้

๑๑. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

๑๑.๑ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

ระดับปริญญาโท

- ๑) สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาพยาบาลศาสตร์
- ๒) มีประสบการณ์การปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาลอย่างน้อย ๑ ปี
- ๓) มีคุณสมบัติอื่นเพิ่มเติมตามที่สถาบันการศึกษากำหนด

ระดับปริญญาเอก

ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีต้องมี

- ๑) มีประสบการณ์การปฏิบัติวิชาชีพการพยาบาลอย่างน้อย ๑ ปี
- ๒) มีประสบการณ์ในการเป็นผู้ร่วมในผลงานวิจัยที่ได้รับการเผยแพร่อย่างน้อย ๑ เรื่องในวารสารที่มีมาตรฐานสากล หรือในวารสารวิชาการที่มีชื่ออยู่ในรายการของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre) เป็นอย่างน้อย
- ๓) มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษ โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานตามที่สถาบันการศึกษากำหนด
- ๔) มีคุณสมบัติอื่นตามที่สถาบันการศึกษากำหนด

ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้อง

- ๑) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโททางการพยาบาล แผน ก หรือปริญญาโทสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ แผน ก ในกรณีที่สำเร็จปริญญาโทสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ต้องเรียนเนื้อหาเกี่ยวกับศาสตร์ทางการพยาบาลเพิ่มเติม และการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชาในระดับปริญญาโท ทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ กรณีที่มีประสบการณ์การทำงานในคลินิกหรือการสอนในคลินิกในสาขาตรงกันให้เรียนเฉพาะวิชาทฤษฎี
- ๒) มีผลงานวิจัย/ ผลงานวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารที่มีมาตรฐานสากล หรือวารสารระดับชาติเป็นอย่างน้อย
- ๓) มีความสามารถด้านภาษาอังกฤษ โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานตามที่สถาบันการศึกษากำหนด
- ๔) มีคุณสมบัติอื่นตามที่สถาบันการศึกษากำหนด

๑๑.๒ การเทียบโอนผลการเรียนรู้

การเทียบโอนให้เป็นไปตามระเบียบของแต่ละสถาบันการศึกษา และกำหนดแนวทางเพื่อประโยชน์ต่อการเคลื่อนย้ายของผู้เรียน การเทียบโอนหน่วยกิต และแนวทางสนับสนุนการศึกษาดูชีวิต โดยที่ผู้เรียนได้ประโยชน์และมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นอย่างน้อย

๑๒. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

๑๒.๑ คุณสมบัติอาจารย์

ระดับปริญญาโท

๑) อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร ต้องเป็นอาจารย์ประจำ มีคุณวุฒิปริญญาโททางการพยาบาล หรือสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพเป็นอย่างน้อย ต้องมีประสบการณ์การสอน และมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง ในวารสารระดับชาติ หรือนานาชาติที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง อาจารย์ที่สอนรายวิชาการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชา ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง หรือการพยาบาลชั้นหนึ่ง ที่เป็นปัจจุบัน และมีประสบการณ์การสอน/การวิจัย/ปฏิบัติการพยาบาลทางคลินิกในสาขาวิชานั้นไม่น้อยกว่าห้าปี หลังสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโททางการพยาบาล ในสาขาวิชานั้น สถาบันอุดมศึกษาอาจจัดให้มีอาจารย์พิเศษที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน

๒) อาจารย์ประจำหลักสูตรมีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน ต้องเป็นอาจารย์ประจำ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง หรือการพยาบาลชั้นหนึ่งที่เป็นปัจจุบัน มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางการพยาบาลหรือเทียบเท่า หรือสาขาที่สัมพันธ์กับหลักสูตร โดยต้องมีวุฒิปริญญาโททางการพยาบาล หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ในสาขาพยาบาลศาสตร์ และมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ตีพิมพ์อย่างต่อเนื่อง ในวารสารนานาชาติที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง หรือในวารสารวิชาการที่มีชื่ออยู่ในรายการของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre) เป็นอย่างน้อย

๓) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางการพยาบาลหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาพยาบาลศาสตร์ หรือมีคุณวุฒิปริญญาเอก สาขาที่สัมพันธ์กับหลักสูตร โดยต้องมีวุฒิปริญญาโททางการพยาบาลในสาขาวิชาตรงกับหลักสูตรที่เปิดสอน และดำรงตำแหน่งวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาพยาบาลศาสตร์ หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาพยาบาลศาสตร์ โดยมีคุณวุฒิปริญญาโททางการพยาบาลในสาขาที่ตรงกับหลักสูตรหรือสาขาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานวิจัยที่มีคุณภาพตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องในวารสารนานาชาติที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง หรือในวารสารวิชาการที่มีชื่ออยู่ในรายการของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre) เป็นอย่างน้อย

๔) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอกทางการพยาบาลหรือเทียบเท่า หรือสาขาที่สัมพันธ์กัน และมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ในสาขาพยาบาลศาสตร์ และต้องมีผลงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องในรอบห้าปีที่ผ่านมาในวารสารวิชาการนานาชาติที่รับรองโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือในวารสารวิชาการที่มีชื่ออยู่ในรายการของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจเป็นอาจารย์ประจำ หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ และต้องมีผลงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา ที่ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติที่รับรองโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา หรือในวารสารวิชาการที่มีชื่ออยู่ในรายการของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre) เป็นอย่างน้อย

ปริญญาเอก

๑) อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตร ต้องเป็นอาจารย์ประจำ มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางการพยาบาลหรือเทียบเท่า หรือดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ในสาขาพยาบาลศาสตร์ ในกรณีที่มีวุฒิปริญญาเอกในสาขาที่สัมพันธ์กัน ต้องมีวุฒิปริญญาโททางการพยาบาล มีประสบการณ์การสอนบัณฑิตศึกษาไม่ต่ำกว่าสองปี และมีผลงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา ตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องในรอบห้าปีที่ผ่านมา ในวารสารนานาชาติ ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง หรือในวารสารวิชาการที่มีชื่ออยู่ในรายการของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre) เป็นอย่างน้อย

๒) อาจารย์ประจำหลักสูตร มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน ต้องเป็นอาจารย์ประจำ มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ชั้นหนึ่ง หรือการพยาบาลชั้นหนึ่งที่เป็นปัจจุบัน มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางการพยาบาลหรือเทียบเท่า หรือสาขาที่สัมพันธ์กัน ในกรณีที่มีวุฒิปริญญาเอกในสาขาที่สัมพันธ์กัน ต้องมีวุฒิปริญญาโททางการพยาบาล มีประสบการณ์การสอนบัณฑิตศึกษาไม่ต่ำกว่าสองปี และมีผลงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา ตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องในรอบห้าปีที่ผ่านมา ในวารสารระดับนานาชาติ ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง หรือในวารสารวิชาการที่มีชื่ออยู่ในรายการของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre) เป็นอย่างน้อย

๓) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร มีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน ต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอกทางการพยาบาลหรือเทียบเท่า และดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ ต้องมีประสบการณ์การสอนบัณฑิตศึกษาไม่ต่ำกว่าสองปี และมีผลงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา ตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องในรอบห้าปีที่ผ่านมา ในวารสารระดับนานาชาติที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง หรือในวารสารวิชาการที่มีชื่ออยู่ในรายการของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre) เป็นอย่างน้อย

๔) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องเป็นอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอกทางการพยาบาลหรือเทียบเท่า ในกรณีที่มีวุฒิปริญญาเอกในสาขาที่สัมพันธ์กัน ต้องมีวุฒิปริญญาโททางการพยาบาล และต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาพยาบาลศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ต้องมีผลงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา ตีพิมพ์อย่างต่อเนื่องในรอบห้าปีที่ผ่านมา ในวารสารทางวิชาการระดับนานาชาติที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง หรือในวารสารวิชาการที่มีชื่ออยู่ในรายการของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre) เป็นอย่างน้อย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมอาจเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า มีผลงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง หรือวารสารที่มีชื่ออยู่ในรายการของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai-Journal Citation Index Centre)

คุณสมบัติอื่นๆ ให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

๑๒.๒ บุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

จัดให้มีบุคลากรสนับสนุนการบริหารงานของหลักสูตรทั้งในงานบริหาร การเงิน และการบริการ โสตทัศนูปกรณ์

๑๓. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

๑๓.๑ ทรัพยากรการเรียนการสอน

- ๑) มีอาคารเรียนและห้องเรียนที่เหมาะสมกับการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา มีอุปกรณ์โสตที่เพียงพอ และพร้อมใช้
- ๒) มีห้องทำงานหรือห้องศึกษาสำหรับผู้เรียนอย่างเหมาะสม เป็นสัดส่วน และเอื้อต่อการเรียนรู้ของ นักศึกษา
- ๓) มีห้องทำงานอาจารย์ที่เหมาะสม เป็นสัดส่วน และเอื้อต่อการทำงานและให้การปรึกษาแก่ผู้เรียน
- ๔) มีห้องปฏิบัติการพยาบาลเฉพาะสาขาวิชาตามหลักสูตร และมีอุปกรณ์เพียงพอในการฝึกทักษะ ขั้นสูง
- ๕) มีคอมพิวเตอร์จำนวนที่เพียงพอ และทันสมัยสำหรับผู้เรียนทุกคน เพื่อการค้นคว้าโดยเฉพาะ
- ๖) มีห้องสมุดที่มีตำรา และหนังสือที่ทันสมัย ทางการพยาบาล วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่น ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร หรือมีอิเล็กทรอนิกส์บุ๊ค วารสารวิชาชีพการพยาบาลทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ๗) มีฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ วารสารทางวิทยาศาสตร์สุขภาพและการพยาบาล และฐานข้อมูล อิเล็กทรอนิกส์วิทยานิพนธ์ ทั้งในและต่างประเทศ ที่ทันสมัยอย่างเพียงพอและสามารถสืบค้นได้ตลอดเวลา
- ๘) มีแหล่งฝึกวิชาปฏิบัติการพยาบาลสำหรับผู้เรียนปริญญาโทตรงตามสาขาวิชาและสาขาวิชา ที่เกี่ยวข้อง และมีจำนวนผู้ป่วย/ผู้ใช้บริการเพียงพอสำหรับการฝึกปฏิบัติ

๑๓.๒ การจัดการ

- ๑) มีผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการทรัพยากรการเรียนการสอนโดยเฉพาะ
- ๒) มีการวางแผนความต้องการทรัพยากรการศึกษาทุกประเภทอย่างต่อเนื่อง
- ๓) มีการจัดเตรียมทรัพยากรทุกประเภทให้เพียงพอและอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตลอดเวลา
- ๔) มีการประเมินคุณภาพของทรัพยากรทุกประเภท รวมทั้งแหล่งฝึกอย่างน้อยทุกภาคการศึกษา
- ๕) มีการประเมินความพึงพอใจของอาจารย์และผู้เรียนเกี่ยวกับทรัพยากรการศึกษา ภายหลัง สิ้นสุดภาคการศึกษา

๑๔. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

- ๑) พัฒนาศักยภาพอาจารย์ด้านการวิจัยและการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานในวารสารวิชาการระดับชาติและ นานาชาติ
- ๒) พัฒนาคุณวุฒิการศึกษาและพัฒนาเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการที่สูงขึ้น
- ๓) พัฒนาให้อาจารย์มีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการพยาบาลขั้นสูงและได้รับวุฒิปับตรผู้มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะทางจากสภาการพยาบาล และมีความรู้ทันสมัยอยู่เสมอ
- ๔) จัดสรรทุนวิจัยเพื่อให้อาจารย์ทำการวิจัยและการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานในวารสารวิชาการระดับชาติ และนานาชาติอย่างเพียงพอ หรือตามที่กำหนดในการประกันคุณภาพภายในโดยสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษาเป็นอย่างน้อย

๕) เพิ่มพูนทักษะการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล ระดับบัณฑิตศึกษารวมทั้งการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อสนับสนุนความสำเร็จของมาตรฐานผลการเรียนรู้

๖) ส่งเสริมให้อาจารย์เข้าร่วมประชุมสัมมนาวิชาการ เสนอผลงานวิจัยในที่ประชุม ทั้งระดับชาติและนานาชาติ และตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

๑๕. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์ ต้องสามารถประกันคุณภาพหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยกำหนดตัวบ่งชี้หลักและเป้าหมายผลการดำเนินงาน รวมทั้งที่เป็นจุดเน้นของหลักสูตรหรืออัตลักษณ์ของสถาบันเพิ่มเติมจากที่กำหนดในมาตรฐานนี้

๑๕.๑ ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงานหลัก

๑) อาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร
๒) มีรายละเอียดของหลักสูตรครอบคลุมหัวข้อตามแบบ (มคอ.๒) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์
๓) มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ ภาคสนาม ครอบคลุมหัวข้อตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ ก่อนเปิดสอนในภาคการศึกษานั้น
๔) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ ภาคสนาม ครอบคลุมหัวข้อตามแบบ มคอ.๕ และ มคอ.๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาค การศึกษาที่เปิดสอนให้สมบูรณ์ทุกรายวิชา (ไม่นับรวมวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์)
๕) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ครอบคลุมหัวข้อตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา
๖) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.๓ และมคอ.๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา และนำผลการทวนสอบไป ปรับปรุงการประเมินผล
๗) มีระบบ กลไก และการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพในการให้คำปรึกษาการทำวิทยานิพนธ์/สาร นิพนธ์ของผู้เรียน เพื่อให้สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด
๘) อาจารย์ประจำผู้สอนในหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ มีการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยใน วารสารระดับชาติหรือนานาชาติอย่างน้อย ๑ ครั้งต่อปีการศึกษา ไม่นับผลงานที่เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาของอาจารย์
๙) ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนทุกชั้นปีที่มีต่อหลักสูตร และคุณภาพการสอนและการให้การ ปรึกษาวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์ของอาจารย์พยาบาลเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕.๐๐
๑๐) อาจารย์พยาบาลประจำที่สอนในหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคน มีคุณสมบัติครบ ตามกำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์เป็นอย่างน้อย
๑๑) อัตราส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ต่อผู้เรียน ไม่เกิน ๑:๕ รวมทุกหลักสูตร หรือสารนิพนธ์ ไม่เกิน ๑:๑๐ หากควบคุมทั้งวิทยานิพนธ์และสารนิพนธ์ต้องเป็นไปตามสัดส่วน วิทยานิพนธ์ ๑ เรื่องเท่ากับสารนิพนธ์ ๒ เรื่อง สำหรับสถาบันที่เปิดสอนบัณฑิตศึกษามาเป็นเวลานาน อาจารย์ ที่มีศักยภาพอาจควบคุมวิทยานิพนธ์ได้มากกว่า ๕ เรื่อง แต่ไม่เกิน ๑๐ เรื่อง

๑๒) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้มหาบัณฑิต และ/หรือ ดุษฎีบัณฑิตที่มีต่อมหาบัณฑิต และ/หรือ ดุษฎีบัณฑิต เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕.๐๐
๑๓) อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๕๐ ได้รับเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาล ภายนอกสถาบัน ในแต่ละปีการศึกษา
๑๔) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอนหรือการประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว
๑๕) อาจารย์ประจำผู้สอนในหลักสูตรที่เป็นอาจารย์ใหม่ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศและพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา
๑๖) อาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ มีโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุน
๑๗) อาจารย์ประจำผู้สอนในหลักสูตรได้รับการพัฒนาในด้านวิชาการและวิชาชีพไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมง/ปีการศึกษา
๑๘) ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อทรัพยากรสนับสนุนการเรียนการสอนเฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕๑ จากคะแนนเต็ม ๕.๐๐

๑๕.๒ การประเมินผล

ผลการประเมินต้องอยู่ในระดับดี เป็นเวลาต่อเนื่อง ๒ ปีการศึกษา โดยต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ในข้อ ๑-๑๒ และมีผลการดำเนินการผ่านไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของตัวบ่งชี้รวม ซึ่งรวมทั้งตัวบ่งชี้ที่เป็นอัตลักษณ์ของสถาบัน หรือจุดเน้นของหลักสูตรที่ระบุให้ประเมินผลการดำเนินการในแต่ละปี

๑๖. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์สู่การปฏิบัติ

สถาบันการศึกษาที่จะเปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา จะต้องเป็นสถาบันการศึกษาการพยาบาลที่สามารถให้ปริญญาบัตรระดับบัณฑิตศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ได้ และมีประสบการณ์ในการจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ในระดับปริญญาตรี สถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาทางการพยาบาลเป็นครั้งแรกต้องเป็นสถาบันการศึกษาที่ได้รับการรับรองจากสภาการพยาบาลแล้ว การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ จะต้องเปิดดำเนินการเฉพาะในสถานที่ตั้งเท่านั้น แนวทางการดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรใหม่ หรือการปรับปรุงหลักสูตร มีดังนี้

๑) พิจารณาความพร้อมและศักยภาพของสถาบันทั้งในระยะสั้นและระยะยาวในการบริหารจัดการการศึกษาตามหลักสูตร เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์

๒) สถาบันแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาโท และปริญญาเอก สาขาพยาบาลศาสตร์ ให้มีองค์ประกอบตามที่กำหนดโดยคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๓) ดำเนินการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรโดยพิจารณาโครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระสำคัญ และผลการเรียนรู้ ตามที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพยาบาลศาสตร์เป็นหลัก สถาบันอาจเพิ่มเติมผลการเรียนรู้เฉพาะของหลักสูตร ให้เป็นไปตามปรัชญา วัตถุประสงค์ของหลักสูตร คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่กำหนดโดยสถาบัน และอัตลักษณ์ของสถาบันซึ่งแตกต่างจากสถาบันอื่น จากนั้นจัดทำเอกสารรายละเอียดหลักสูตร โดยใช้หัวข้อและรายละเอียดตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดเป็นแนวทาง

๔) กระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ด้านต่างๆ สู่รายวิชาและประสบการณ์ภาคสนาม กำหนดกลยุทธ์การสอนและกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ ในระดับหลักสูตร รายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม

แล้วจัดทำรายละเอียดรายวิชา และรายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม โดยใช้หัวข้อและรายละเอียดตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดเป็นแนวทาง

๕) เสนอขอความเห็นชอบหรือการอนุมัติหลักสูตรจากสภาสถาบัน ตามระเบียบขั้นตอนการปฏิบัติของสถาบันการศึกษา และเสนอหลักสูตรที่สภาสถาบันอนุมัติต่อสภาการพยาบาลก่อนการเปิดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๑๘๐ วัน และเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อรับทราบภายใน ๓๐ วัน หลังจากสภาการพยาบาลให้ความเห็นชอบแล้ว

๖) เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอนแต่ละภาคการศึกษา อาจารย์ผู้สอนจัดทำรายงานการจัดการสอน พร้อมปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการปรับปรุงในรายวิชา/ประสบการณ์ภาคสนามที่รับผิดชอบเสนอต่ออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจัดให้มีการทวนสอบผลการเรียนรู้ประจำภาค การศึกษาหรือประจำปีตามที่สถาบันศึกษากำหนด เมื่อสิ้นปีการศึกษาให้รวบรวมข้อมูลจากการรายงาน ของอาจารย์ผู้สอนและการทวนสอบ จัดทำรายงานในภาพรวมประจำปี อาจารย์ประจำหลักสูตรร่วมกัน วิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของการจัดการเรียนการสอน

๗) เมื่อครบรอบหลักสูตร แต่ละสถาบันจัดการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ หลักสูตรที่มีผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิที่กำหนดไว้ในหลักสูตร นำผลการประเมิน มาวิเคราะห์/ ทบทวนเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

๑๗. การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ซึ่งบันทึกในฐานข้อมูล หลักสูตรเพื่อการเผยแพร่ (Thai Qualifications Register: TQR)

การเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ ให้เป็นไปตามประกาศ กระทรวงศึกษาธิการเรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒ และประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๒

.....